

Đặng Trần Côn

Chinh Phụ Ngâm

MỤC LỤC

Tác Giả Và Tác Phẩm

I. Bản Hán văn của Đặng Trần Côn

II. Bản diễn Nôm của Đoàn Thị Điểm

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Tác Giả Và Tác Phẩm

Tác Giả

Chinh Phụ Ngâm nguyên văn chữ Hán do Đặng Trần Côn sáng tác. Sau đó bà Đoàn Thị Điểm đem diễn Nôm điệu song thất lục bát.

Đặng Trần Côn:

Người làng Nhân Mục, huyện Thanh Trì, tỉnh Hà Đông. Ông sinh đời Lê Dụ Tông, trong buổi Trịnh Côn xưng chúa, cầm quyền. Vào đầu niên hiệu Cảnh Hưng (1740 - 1786) đời Hậu Lê, gặp buổi binh cách, lính thú đi chinh chiến nhiều nơi, gây nên bao cảnh gia đình ly biệt, Đặng Trần Côn cảm xúc làm bài Chinh Phụ Ngâm, theo thể thơ xưa, âm điệu thanh tao và lâm ly thể hiện nỗi lòng người chinh phụ nơi chốn cô phòng.

Người làng Hiếu Phạm, huyện Văn G
thông minh, năm lên sáu tuổi đã lâu t
Nó



ng Giám sinh Đoàn Luân. Bà rất
b soạn tập Tục Truyền Kỳ và diễn

Chinh Phụ Ngâm là một thể cách giáo huấn, lấy chinh phụ làm phần khách quan, lấy giáo huấn làm phần chủ quan để dạy kẻ mày râu khăn yếm, lấy nghĩa tu nhân xử thế cho xứng với phận sự làm người.

Trước hết dạy người ở đời có sinh phải có tử. Cái chết ai cũng phải có, nhưng chết hoặc nặng tày non cũng có khi nhẹ tựa lông hồng, mà đã là đáng nam nhi thì thường giữ chí "tang bồng hồ thi". Lại dạy kẻ nữ nhi khi đã thành gia thất phải lo nội trợ tề gia, khi chồng đi chinh chiến, ở nhà phải lo nuôi già dạy trẻ, hiếu nghĩa trọn phần. Lời giáo huấn phận sự làm trai làm gái đều có ý nghĩa chính đáng, lời lẽ ôn hòa.

Tác giả mượn người chinh phụ để viết bài Chinh Phụ Ngâm, trong đó có hai ý tưởng: Một là cảm xúc nỗi chinh chiến và biệt ly đã diễn nên nhiều đau khổ và mong được hòa bình. Hai là phần chí anh hùng, giục lòng quyết thắng, giữ dạ trung kiên, đem lòng hứa quốc.

BẢN HÁN VĂN

I

天地風塵

Thiên địa phong trần

紅顏多屯

Hồng nhan đa truân

悠悠彼蒼兮誰造因

Du du bỉ thương hề thủy tạo nhân

鼓鼙聲動長城月

Cổ bễ thanh động Trường Thành nguyệt

烽火影照甘泉雲

Phong hỏa ảnh chiếu Cam Tuyền vân

九重按劍起當席

Cửu trùng án kiếm khởi đương tịch

半夜飛檄傳將軍

Bán dạ phi hịch truyền tướng quân

清平三百年天下

Thanh bình tam bách niên thiên hạ

從此戎衣屬武臣

Tùng thử nhung y thuộc vũ thần

使星天門催曉發

Sứ tinh thiên môn thôi hiểu phát

行人重法輕離別

Hành nhân trọng pháp khinh ly biệt

弓箭兮在腰

Cung tiễn hề tại yêu

妻孥兮別袂

Thê noa hề biệt khuyết

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



獵獵旌旗兮出塞愁

Liệp liệp tinh kỳ hề xuất tái sầu

喧喧簫鼓兮辭家怨

Huyền huyền tiêu cổ hề từ gia oán

有怨兮分攜

Hữu oán hề phân huề

有愁兮契闊

Hữu sầu hề khê khoát

Đại ý : Đoạn trên là lời chinh phụ kể ngọn nguồn: Con gió bụi của trời đất khiến kẻ má hồng chịu nổi lao đao. Rồi tác giả mượn lời nàng mà tả cảnh giặc giã ở biên cương, sự truyền hịch, việc xuất chinh, và cảnh biệt ly giữa vợ chồng.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



II

良人二十吳門豪

Lương nhân nhị thập Ngô môn hào

投筆硯兮事弓刀

Đầu bút nghiên hề sự cung đao

直把連城獻明聖

Trực bả liên thành hiến minh thánh

願將尺劍斬天驕

Nguyện tương xích kiếm trảm thiên kiêu

丈夫千里志馬革

Trượng phu thiên lý chí mã cách

泰山一擲輕鴻毛

Thái Sơn nhất trịch khinh hồng mao

便辭閨闥從征戰

Tiện từ khuê khôn tùng chinh chiến

西風鳴鞭出渭橋

Tây phong minh tiên xuất Vĩ kiều

渭橋頭清水溝

Vĩ kiều đầu thanh thủy câu

清水邊青草途

Thanh thủy biên thanh thảo đồ

送君處兮心悠悠

Tống quân xứ hề tâm du du

君登途兮妾恨不如駒

Quân đăng đồ hề thiếp hận bất như câu

君臨流兮妾恨不如舟

Quân lâm lưu hề thiếp hận bất như chu

清清有流水

Thanh thanh hữu lưu thủy

不洗妾心愁

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Bắt tây thiệp tâm sâu

青青有芳草

Thanh thanh hữu phương thảo

不忘妾心憂

Bắt vong thiệp tâm ưu

語復語兮執君手

Ngữ phục ngữ hề chấp quân thủ

步一步兮牽君襦

Bộ nhất bộ hề khiên quân nhu

妾心隨君似明月

Thiếp tâm tùy quân tự minh nguyệt

君心萬里千山箭

Quân tâm vạn lý Thiên Sơn tiễn

擲離杯兮舞龍泉

Trịch ly bôi hề vũ Long Tuyền

橫征槩兮指虎穴

Hoành chinh sáo hề chỉ hổ huyết

云隨介子獵樓蘭

Vân tùy Giới Tử猎樓蘭

笑向蠻溪談馬援

Tiểu hướng Man Khê đàm Mã Viện

君穿壯服紅如霞

Quân xuyên trang phục hồng như hà

君騎驍馬白如雪

Quân kỵ kiêu mã bạch như tuyết

驍馬兮鸞鈴

Kiêu mã hề loan linh

征鼓兮人行

Chinh cổ hề nhân hành

須臾中兮對面

Tu du trung hề đối diện

頃刻裡兮分程

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Khoảnh khắc lý hệ phân trình

Đại ý : Chinh phụ tả thân thế của chồng, rồi tả nỗi lòng mình từ khi vợ chồng chia ly vì chinh chiến.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



III

分程兮河梁

Phân trình hề hà lương

徘徊兮路旁

Bồi hồi hề lộ bàng

路旁一望兮旆央央

Lộ bàng nhất vọng hề báı ương ương

前車兮北細柳

Tiền xa hề Bắc Tế Liễu

後騎兮西長楊

Hậu kỵ hề Tây Trường Dương

騎車相擁君臨塞

Kỵ xa tương ủng quân lâm tái

楊柳那知妾斷腸

Dương liễu na tri thiếp đoạn trường

去去落梅聲漸遠

Khứ khứ lạc mai thanh tiệm viễn

行行征旆色何忙

Hành hành chinh báı sắc hà mang

望雲去兮郎別妾

Vọng vân khứ hề lang biệt thiếp

望山歸兮妾思郎

Vọng sơn quy hề thiếp tư lang

郎去程兮濛雨外

Lang khứ trình hề mông vũ ngoại

妾歸處兮昨夜房

Thiếp quy xứ hề tạc dạ phòng

歸去兩回顧

Quy khứ lưỡng hồi cố

雲青兮山蒼

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Vân thanh hề sơn thương

郎顧妾兮咸陽

Lang cố thiếp hề Hàm Dương

妾顧郎兮瀟湘

Thiếp cố lang hề Tiêu Tương

瀟湘煙阻咸陽樹

Tiêu Tương yên trở Hàm Dương thụ

咸陽樹隔瀟湘江

Hàm Dương thụ cách Tiêu Tương giang

相顧不相見

Tương cố bất tương kiến

青青陌上桑

Thanh thanh mạch thượng tang

陌上桑陌上桑

Mạch thượng tang mạch thượng tang

妾意君心誰短長

Thiếp ý quân tâm thùy đoản trường

Đại ý : Phút chia ly, chinh phụ ngổn n

ng nhớ.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



IV

自從別後風沙隴

Tự từng biệt hậu phong sa lũng

明月知君何處宿

Minh nguyệt tri quân hà xứ túc

古來征戰場

Cổ lai chinh chiến trường

萬里無人屋

Vạn lý vô nhân ốc

風熬熬兮打得人顏憔悴

Phong ngao ngao hề đả đắc nhân nhan tiều

水深深兮怯得馬蹄縮

Thủy thâm thâm hề khiếp đắc mã đề s

戍夫枕鼓臥龍沙

Thú phu chẩm cổ ngọa Long sa

戰士抱鞍眠虎陸

Chiến sĩ bảo yên miên hổ lục

今朝漢下白登城

Kim triều Hán hạ Bạch Đăng thành

明日胡窺青海曲

Minh nhật Hồ khuy Thanh Hải khúc

青海曲青山高復低

Thanh Hải khúc thanh sơn cao phục đề

青山前青溪斷復續

Thanh sơn tiền thanh Khê đoạn phục tục

青山上雪蒙頭

Thanh sơn thượng tuyết mông đầu

青溪下水沒腹

Thanh Khê hạ thủy một phúc

可憐多少鐵衣人

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Khả liên đa thiếu thiết y nhân

思歸當此愁顏蹙

Tư quy đương thử sầu nhan xúc

錦帳君王知也無

Cẩm trướng quân vương tri dã vô

艱難誰為畫征夫

Gian nan thủy vị họa chinh phu

料想良人經歷處

Liệu tưởng lương nhân kinh lịch xứ

蕭關角瀚海隅

Tiêu Quan giác hãn hải ngung

霜村雨店虎落蛇區

Sương thôn vũ điểm, hồ lạc xà khu

風餐露宿雪脛冰鬚

Phong xan lộ túc, tuyết hĩnh băng tu

登高望雲色

Đăng cao vọng vân sắc

安復不生愁

An phục bất sinh sầu

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Đại ý: Chinh phụ kể lể sự vất vả gian nan của chồng tại biên cương và nỗi nhớ nhà của chàng.

V

自從別後東南徼

Tự tùng biệt hậu Đông Nam kiếu

東南知君戰何道

Đông Nam tri quân chiến hà đạo

古來征戰人

Cổ lai chinh chiến nhân

性命輕如草

Tính mệnh khinh như thảo

鋒刃下溫溫挾纊主恩深

Phong nhận hạ ôn ôn hiệp khoáng chủ ân thâm

時刻中歷歷橫戈壯士天

Thời khắc trung lịch lịch hoành qua tr

祈山舊塚月茫茫

Kỳ sơn cựu trủng nguyệt mang mang

淝水新墳風裊裊

Phì thủy tân phần phong niều niều

風裊裊空吹死士魂

Phong niều niều không xuy tử sĩ hồn

月茫茫曾照征夫貌

Nguyệt mang mang tăng chiếu chinh phu mạo

征夫貌兮誰丹青

Chinh phu mạo hề thủy đàn thanh

死士魂兮誰哀弔

Tử sĩ hồn hề thủy ai điếu

可憐爭鬪舊江山

Khả lân tranh đấu cựu giang sơn

行人過此情多少

Hành nhân quá thử tình đa thiểu

古來征戰幾人還

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Cổ lai chinh chiến kỷ nhân hoàn

班超歸時鬢已斑

Ban Siêu quy thời mấn dĩ ban

料想良人馳騁外

Liệu tưởng lương nhân trì sính ngoại

三尺劍一戎鞍

Tam xích kiếm nhất nhung yên

秋風沙草

Thu phong sa thảo

明月關山

Minh nguyệt quan san

馬頭鳴鏑

Mã đầu minh đích

城上緣竿

Thành thượng duyên can

功名百忙裏

Công danh bách mang lý

勞苦未應閒

Lao khổ vị ưng nhàn

勞與閒誰與言

Lao dữ nhàn thùy dữ ngôn

君在天涯妾倚門

Quân tại thiên nhai, thiếp ỷ môn

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Đại ý : Chinh phụ tả hoàn cảnh gian nan khôn xiết của chồng đang chinh chiến nơi biên cương.

VI

倚門固妾今生分

Ỡ môn cố thiếp kim sinh phận

天涯豈君平生魂

Thiên nhai khởi quân bình sinh hồn

自信相隨魚水伴

Tự tín tương tuý ngư thủy bạn

那堪相隔水雲村

Na kham tương cách thủy vân thôn

妾身不想為征婦

Thiếp thân bất tưởng vi chinh phụ

君身豈學為王孫

Quân thân khởi học vi vương tôn

何事江南與江北

Hà sự giang Nam dữ giang Bắc

令人愁曉更愁昏

Linh nhân sầu hiều cánh sầu hôn

一個是風流少年客

Nhất cá thị phong lưu thiếu niên khách

一個是深閨少年婚

Nhất cá thị thâm khuê thiếu niên hôn

可堪兩年少

Khả kham lưỡng niên thiếu

千里各寒暄

Thiên lý các hàn huyên

憶昔與君相別時

Ưc tích dữ quân tương biệt thời

柳條猶未轉黃鸝

Liễu điều do vị chuyển hoàng ly

問君何日歸

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Vấn quân hà nhật quy

君約杜鵑啼

Quân ước đồ quyên đề

杜鵑已逐黃鸝老

Đồ quyên dĩ trực hoàng ly lão

青柳樓前語鸝鵒

Thanh Liễu lâu tiền ngữ ý nhi

憶昔與君相別中

Ức tích dữ quân tương biệt trung

雪梅猶未識東風

Tuyết mai do vị thức Đông phong

問君何日歸

Vấn quân hà nhật quy

君指桃花紅

Quân chỉ đào hoa hồng

桃花已伴東風去

Đào hoa dĩ bạn Đông phong khứ

老梅江上又芙蓉

Lão mai giang thượng hựu phù dung

與我約何所

Dữ ngã ước hà sở

乃約隴西岑

Nãi ước Lũng Tây sâm

日中兮不來

Nhật trung hề bất lai

墜葉兜我簪

Trụy diệp đầu ngã trâm

佇立空涕泣

Trữ lập không thể khắp

荒邨喧午禽

Hoang thôn huyền ngọ cầm

與我約何所

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Copy, Chỉnh sửa



Dữ ngã ước hà sở

乃約漢陽橋

Nãi ước Hán Dương kiều

日晚兮不來

Nhật văn hề bất lai

谷風吹我袍

Cốc phong xuy ngã bào

竚立空涕泣

Trữ lập không thể khắp

寒江起暮潮

Đại ý : Chinh phụ kể lể nỗi lòng đau xót khi nàng luôn tựa cửa ngóng trông chồng nơi chiến địa xa xôi. Và nàng mơ ước một ngày đoàn tụ sum vầy

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Hàn giang khởi mộ trào

VII

昔年寄信勸君回

Tích niên ký tín khuyến quân hồi

今年寄信勸君來

Kim niên ký tín khuyến quân lai

信來人未來

Tín lai nhân vị lai

楊花零落委蒼苔

Dương hoa linh lạc ủy thương đài

蒼苔蒼苔又蒼苔

Thương đài thương đài hựu thương đài

一步閒庭百感催

Nhất bộ nhàn đình bách cảm thôi

昔年回書訂妾期

Tích niên hồi thư đính thiếp kỳ

今年回書訂妾歸

Kim niên hồi thư đính thiếp quy

書歸人未歸

Thư quy nhân vị quy

紗窗寂寞轉斜暉

Sa song tịch mịch chuyển tà huy

斜暉斜暉又斜暉

Tà huy tà huy hựu tà huy

十約佳期九度違

Thập ước giai kỳ cử độ vi

試將去日從頭數

Thí tương khứ nhật tùng đầu số

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



不覺荷錢已三鑄

Bất giác hà tiền dĩ tam chú

最苦是連年紫塞人

Tối khổ thị liên niên tử tái nhân

最苦是千里黃花戍

Tối khổ thị thiên lý hoàng hoa thú

黃花戍誰無堂上親

Hoàng hoa thú thủy vô đường thượng thân

紫塞人誰無閨中婦

Tử tái nhân thủy vô khuê trung phụ

有親安可暫相離

Hữu thân an khả tạm tương ly

有婦安能久相負

Hữu phụ an năng cửu tương phụ

君有老親鬢如霜

Quân hữu lão thân mấn như sương

君有嬰兒年且孺

Quân hữu anh nhi niên thả nhụ

老親兮倚門

Lão thân hề ỷ môn

嬰兒兮待哺

Anh nhi hề đãi bộ

供親餐兮妾為男

Cung thân xan hề thiếp vi nam

課子書兮妾為父

Khóa tử thư hề thiếp vi phụ

供親課子此一身

Cung thân khóa tử thử nhất thân

傷妾思君今幾度

Thương thiếp tư quân kim kỷ độ

思君昨日兮已過

Tư quân tạc nhật hề dĩ quá

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



思君今年兮又暮

Tư quân kim niên hề hựu mộ

君淹留二年三年更四年

Quân yêm lưu nhị niên tam niên cánh tứ niên

妾情懷百縷千縷還萬縷

Thiếp tình hoài bách lũ thiên lũ hoàn vạn lũ

安得在君邊

An đắc tại quân biên

訴妾衷腸苦

Tổ thiếp trung trường khổ

妾有漢宮釵

Thiếp hữu Hán cung thoa

曾是嫁時將送來

Tằng thị giá thời tương tống lai

憑誰寄君子

Bằng thùy ký quân tử

表妾相思懷

Biểu thiếp tương tư hoài

妾有秦樓鏡

Thiếp hữu Tần lâu kính

曾與郎初相對影

Tằng dữ lang sơ tương đối ảnh

憑誰寄君子

Bằng thùy ký quân tử

照妾今孤另

Chiếu thiếp kim cô lánh

妾有鉤指銀

Thiếp hữu câu chỉ ngân

手中時相親

Thủ trung thời tương thân

憑誰寄君子

Bằng thùy ký quân tử

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



微物寓慙慙

Vì vật ngụ ân cần

妾有搔頭玉

Thiếp hữu tao đầu ngọc

嬰兒年所弄

Anh nhi niên sở lộng

憑誰寄君子

Bằng thùy ký quân tử

他鄉幸珍重

Tha hương hạnh trân trọng

Đại ý : Nàng vẫn kể lể nỗi lòng khi chia ly, thư gửi cho chồng mà chẳng có hồi âm. Vắng chồng, nàng đảm đương mọi việc trong nhà, phụng dưỡng mẹ và dạy con, đồng thời nàng mong gửi những vật thân quý đến chồng để bày tỏ tình

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



VIII

昔年音信有來時
Tích niên âm tín hữu lai thời
今年音稀信亦稀
Kim niên âm hy tín diệc hy
見雁枉然思塞帛
Kiến nhạn uổng nhiên tư tái bạch
聞霜漫自製綿衣
聞霜漫自製綿衣
Vấn sương mạn tự chế miên y
西風欲寄無鴻便
西風欲寄無鴻便
Tây phong dục ký vô hồng tiện
天外憐伊雪雨垂
天外憐伊雪雨垂
Thiên ngoại liên y tuyết vũ thùy
雪寒伊兮虎帳
雪寒伊兮虎帳
Tuyết hàn y hề hổ trướng
雨冷伊兮狼幃
雨冷伊兮狼幃
Vũ lãnh y hề lang vi
寒冷般般苦
寒冷般般苦
Hàn lãnh ban ban khổ
天外可憐伊
天外可憐伊
Thiên ngoại khả lân y
錦字題詩封更展
錦字題詩封更展
Cẩm tự đề thi phong cánh triển
金錢問卜信還疑
金錢問卜信還疑
Kim tiền vấn bốc tín hoàn nghi
幾度黃昏時
幾度黃昏時
Kỷ độ hoàng hôn thời
重軒人獨立
重軒人獨立
Trùng hiên nhân độc lập
幾回明月夜
幾回明月夜

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Kỷ hồi minh nguyệt dạ

單枕鬢斜敲

Đơn chẩm mấn tà khi

不關醺與酣

Bất quan trâm dũ hàm

昏昏人似醉

Hôn hôn nhân tự túy

不關愚與惰

Bất quan ngu dũ nọa

懵懵意如癡

Mộng mộng ý như si

簪斜委髻髻無奈

Trâm tà uỷ đoả bông vô nại

裙褪柔腰瘦不支

Quần thối nhu yêu sấu bất chi

晝沈沈午院行如墜

Trú trâm trâm ngô viện hành như truy

夕悄悄湘簾捲又垂

Tịch tiêu tiêu tương liên quyền hựu th

簾外窺日出枝頭無鵲報

Liên ngoại khuy nhật xuất chi đầu vô thước báo

簾中坐夜來心事只燈知

Liên trung tọa dạ lai tâm sự chỉ đăng tri

燈知若無知

Đăng tri nhược vô tri

妾悲只自悲

Thiếp bi chỉ tự bi

悲又悲兮更無言

Bi hựu bi hề cánh vô ngôn

燈花人影總堪憐

Đăng hoa nhân ảnh tổng kham lân

咿喔雞聲通五夜

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Y ố c kê thanh thông ngũ dạ

披拂槐陰度八磚

Phi phát hòe âm độ bát chuyên

愁似海刻如年

Sầu tự hải, khắc như niên

強燃香花魂消檀炷下

Cưỡng nhiên hương hoa hồn tiêu đàn chú hạ

強臨鏡玉筋墜菱花前

Cưỡng lâm kính ngọc cân trụ lãng hoa tiền

強援琴指下驚停鸞鳳柱

Cưỡng viện cầm chỉ hạ kinh đình loan phượng trụ

強調瑟曲中悲遏鴛鴦絃

Cưỡng điều sắt khúc trung bi yết uyên ương huyền

此意春風若肯傳

Thử ý xuân phong nhược khảng truyền

千金借力寄燕然

Thiên kim tá lực ký Yên Nhiên

燕然未能傳

Yên Nhiên vị năng truyền

憶君迢迢兮路如天

Ức quân thiêu thiêu hề lộ như thiên

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Đại ý : Chinh phụ than thở niềm cô đơn khi cách xa chồng và không có tin tức gì của chàng. Chàng dãi dầu sương tuyết lạnh giá nơi biên cương, còn nàng thì khuê phòng quạnh quẽ. Nàng muốn gửi thư và áo lạnh cho chồng nhưng không biết gửi đi đâu.

IX

天遠未易通

Thiên viễn vị dị thông

憶君悠悠兮思何窮

Úc quân du du hề tứ hà cùng

懷人處傷心胸

Hoài nhân xứ thương tâm hung

樹葉青霜裡

Thụ diệp thanh sương lý

蛩聲細雨中

Cùng thanh tế vũ trung

霜斧殘兮楊柳

Sương phủ tàn hề dương liễu

雨鋸損兮梧桐

Vũ cứ tổn hề ngô đồng

鳥返高春

Điểu phản cao thung

露下低叢

Lộ há dê tùng

寒垣候虫

Hàn viên hậu trùng

遠寺曉鐘

Viễn tự hiểu chung

蟋蟀數聲雨

Tắt suất số thanh vũ

芭蕉一院風

Ba tiêu nhất viện phong

風裂紙窗穿帳隙

Phong liệt chỉ song xuyên trướng khích

月移花影上簾櫳

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Nguyệt di hoa ảnh thương liêm lung

花前月照月自白

Hoa tiền nguyệt chiếu nguyệt tự bạch

月下花開花自紅

Nguyệt hạ hoa khai hoa tự hồng

月花花月兮影重重

Nguyệt hoa hoa nguyệt hề ảnh trùng trùng

花前月下兮心忡忡

Hoa tiền nguyệt hạ hề tâm xung xung

千般懶萬事慵

Thiên ban lãn, vạn sự dung

慵女工錦軸恥拋鴛對偶

Dung nữ công cảm trực sĩ phao uyên đối ngẫu

慵婦巧金針羞刺蝶雌雄

Dung phụ xảo kim châm tu thích điệp

慵粧對曉空施粉

Dung trang đối hiểu không thi phấn

慵語終朝悶倚窗倚窗

Dung ngữ chung triều muộn ỷ song

倚窗復倚窗

Ỗ song ỷ song phục ỷ song

郎君去兮誰為容

Lang quân khứ hề thủy vi dung

誰為容兮空盤桓

Thủy vi dung hề không bàn hoàn

郎君去兮隔重關

Lang quân khứ hề cách trùng quan

何啻天帝孫

Hà thí Thiên đế tôn

冷落泣銀渚

lãnh lạc khắp Ngân Chử

何啻姮娥婦

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Hà thí Hằng Nga phụ

淒涼坐廣寒

thê lương tọa Quảng Hàn

藉愁兮為枕

Tạ sầu hề vi chẩm

煮悶兮為餐

Chử muộn hề vi xan

欲將酒制愁

Dục tương tửu chế sầu

愁重酒無力

Sầu trọng tửu vô lực

欲將花解悶

Dục tương hoa giải muộn

悶壓花無顏

Muộn áp hoa vô nhan

愁悶總為愁悶誤

Sầu muộn tổng vi sầu muộn ngộ

悶愁化作九泉灘

Muộn sầu hóa tác cửu tuyền than

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Đại ý : Vẫn là nỗi sầu muộn và nhớ nhung của chinh phụ.

X

試瓊笙兮不成響

Thí quỳnh sanh hề bất thành hưởng

抱銀箏兮不忍彈

Bảo ngân tranh hề bất nhẫn đàn

思遠塞兮行路難

Tư viễn tái hề hành lộ nan

念征夫兮囊索單

Niệm chinh phu hề nang tác đơn

鵲聲啼落關情淚

Quyên thanh đề lạc quan tình lệ

樵鼓敲殘帶儻肝

Tiêu cổ xao tàn đới tái can

不勝憔悴形骸軟

Bất thắng tiêu tụy hình hài nhuyễn

始覺睽離滋味酸

Thủy giác khuê ly tư vị toan

滋味酸兮更辛酸

Tư vị toan hề toan cánh tân

酸辛端的為良人

Toan tân đoan đích vị lương nhân

為良人兮雙妾淚

Vị lương nhân hề song thiếp lệ

為良人兮隻妾身

Vị lương nhân hề chích thiếp thân

妾身不到君征帳

Thiếp thân bất đáo quân chinh trướng

妾淚不到君征巾

Thiếp lệ bất đáo quân chinh cân

惟有夢魂無不到

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Duy hữu mộng hồn vô bất đáo

尋君夜夜到江津

Tầm quân dạ dạ đáo giang tân

尋君兮陽台路

Tầm quân hề Dương Đài lộ

會君兮湘水濱

Hội quân hề Tương thủy tân

記得幾番歡會處

Ký đắc kỷ phiên hoan hội xứ

無非一枕夢中春

Vô phi nhất chẩm mộng trung xuân

此身反恨不如夢

Thử thân phản hận bất như mộng

隴水函關與子親

Lũng Thủy, Hàm Quan dữ tử thân

夢去每憎驚更斷

Mộng khứ mỗi tăng kinh cánh đoạn

夢回又慮幻非真

Mộng hồi hựu lự huyền phi chân

惟有寸心真不斷

Duy hữu thốn tâm chân bất đoạn

未嘗頃刻少離君

Vị thường khoảnh khắc thiếu ly quân

心不離君未見君

Tâm bất ly quân vị kiến quân

凭高幾度望征輪

Bằng cao kỷ độ vọng chinh luân

望君何所見

Vọng quân hà sở kiến

江洲滿白蘋

Giang châu mãn bạch tân

燕草披青縷

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Yên thảo phi thanh lữ

秦桑染綠雲

Tàn tang nhiễm lục vân

南來井邑半兵塵

Nam lai tỉnh áp bán binh trần

落日平沙鷺一群

Lạc nhật bình sa lộ nhất quần

望君何所見

Vọng quân hà sở kiến

官路短長亭

Quan lộ đoản trường đình

雲間吳樹暗

Vân gian Ngô thọ ám

天際蜀山青

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Thiên tể Thục sơn thanh

北來禾黍半荒城

Bắc lai hoà thử bán hoang thành

微雨江樓笛一聲

Vi vũ giang lâu địch nhất thanh

Đại ý : Nàng vẫn cô đơn và nhung nhớ; trông ngoại cảnh càng thêm buồn; chỉ biết tìm chàng trong giấc mộng.

XI

望君何所見

Vọng quân hà sở kiến

崆山葉做堆

Không sơn diệp tổ đôi

自飛青野雉

Tự phi thanh dã trĩ

自舞隔江梅

Tự vũ cách giang mai

東去煙嵐慘不開

Đông khứ yên lam thảm bất khai

西風飄薄鳥聲哀

Tây phong phiêu bạc điệu thanh ai

望君何所見

Vọng quân hà sở kiến

河水曲如鉤

Hà thủy khúc như câu

長空數點雁

Trường không số điểm nhạn

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



遠浦一歸舟

Viễn phố nhất quy châu

西去松楸接斷蕪

Tây khứ tùng thu tiếp đoạn vu

行人微沒隔蒼洲

Hành nhân vi một cách thương châu

望盡天頭又地頭

Vọng tận thiên đầu hựu địa đầu

幾日登樓更下樓

Kỷ nhật đăng lâu cánh há lâu

凍雲阻盡相思眼

Đông vân trở tận tương tư nhãn

何處玉關征戰陬

Hà xứ Ngọc quan chinh chiến tru

恨無長房縮地術

Hận vô trường phòng súc địa thuật

恨無仙子擲巾符

Hận vô tiên tử trịch cân phù

有心誠化石

Hữu tâm thành hóa thạch

無淚可登樓

Vô lệ khả đăng lâu

回首長堤楊柳色

Hồi thủ trường đề dương liễu sắc

悔教夫婿覓封侯

Hối giao phu tể mệnh phong hầu

不識離家千里外

Bất thức ly gia thiên lý ngoại

君心有似妾心不

Quân tâm hữu tự thiếp tâm phâu

君心倘與妾心似

Quân tâm thảng dữ thiếp tâm tự

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Copy, Chỉnh sửa



妾亦於君何怨尤

Thiếp diệc ư quân hà oán vưu

妾心如花常向陽

Thiếp tâm như hoa thường hướng dương

只怕君心如流光

Chỉ phạ quân tâm như lưu quang

流光一去不復照

Lưu quang nhất khứ bất phục chiếu

花為流光黃又黃

Hoa vị lưu quang hoàng hựu hoàng

花黃更向誰邊笑

Hoa hoàng cánh hướng thùy biên tiếu

流光不肯一迴照

Lưu quang bất khảng nhất hồi chiếu

黃花卻為流光老

Hoàng hoa khước vị lưu quang lão

黃花老兮落滿牆

Hoàng hoa lão hề lạc mãn tường

花落如今經幾霜

Hoa lạc như kim kinh kỷ sương

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Đại ý : Nhớ nhung lắm thì sinh ngờ, nàng phân vân không biết chồng còn thương yêu nàng không, và có nhớ nàng như nàng hằng nhớ chàng không.

XII

庭蘭兮已摘

Đình lan hề dĩ trích

江藻兮又芳

Giang tảo hề hựu phương

攝衣步前堂

Nhiếp y bộ tiền đường

仰目觀天章

Ngưỡng mục quan thiên chương

纖雲時彷彿

Tiên vân thời phảng phất

北斗忽低昂

Bắc đẩu hốt đê ngang

河水翻明滅

Hà thủy phiên minh diệt

參躔乍現藏

Sâm triền sạ hiện tàng

月照兮我床

Nguyệt chiếu hề ngã sàng

風吹兮我牆

Phong xuy hề ngã tường

玉顏隨年削

Ngọc nhan tùy niên tước

丈夫猶他方

Trượng phu do tha phương

昔為形與影

Tích vi hình dữ ảnh

今為參與商

Kim vi Sâm dữ Thương

君邊雲擁青絲騎

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Quân biên vân ủng thanh ty ky

妾處苔生嚮屨廊

Thiếp xứ đài sinh Hưởng điệp lang

廊內春風日將歇

Lang nội xuân phong nhật tương yết

可憐誤盡良時節

Khả lân ngộ tận lương thời tiết

良時節姚黃魏紫嫁東風

Lương thời tiết Diêu hoàng Ngụy tử giá Đông phong

良時節織女牛郎會明月

Lương thời tiết Chúc nữ Ngưu lang hội minh nguyệt

昨日未笄西家娘

Tạc nhật vị kê Tây gia nương

今年已歸東鄰倩

Kim niên dĩ quy Đông lân thiến

可憐兔守一空房

Khả linh thỏ thủ nhất không phòng

年年誤盡良時節

Niên niên ngộ tận lương thời tiết

良時節兮忽如梭

Lương thời tiết hề hốt như thoa

人世青春容易過

Nhân thế thanh xuân dung dị qua

況復是春悶未消秋恨續

Huống phục thị xuân muộn vị tiêu thu hận tục

況復是合歡更少別愁多

Huống phục thị hợp hoan cánh thiếu biệt sầu đa

別愁秋恨兩相磨

Biệt sầu thu hận lưỡng tương ma

蒲柳青青能幾何

Bồ liễu thanh thanh năng kỷ hà

空嘆惜淚咨嗟

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Không thán tích lệ tư ta

只怕白到文君頭空嘆惜

Chỉ phạ bạch đáo Văn Quân đầu không thán tích

只恐花到潘郎鬢浪咨嗟

Chỉ khủng hoa đáo Phan lang mấn lãng tư ta

嘆惜何以為顏色猶紅如嫩花

Thán tích hà dĩ vi Nhan sắc do hồng như nộn hoa

咨嗟何以為

Tư ta hà dĩ vi

光陰一擲無回戈

Quang âm nhất trịch vô hồi qua

咨命薄惜年花

Tư mệnh bạc tích niên hoa

紛紛少婦幾成蟠

Phân phân thiếu phụ kỷ thành bà

香閣重懷陪笑臉

Hương các trùng hoài bồi tiểu kiễm

花樓尚記解香羅

Hoa lâu thượng ký giải hương la

恨天不與人方便

Hận thiên bất dữ nhân phương tiện

底事到今成坎珂

Đề sự đáo kim thành khâm kha

坎珂坎珂知奈何

Khâm kha khâm kha tri nại hà

為妾嗟兮為君嗟

Vị thiếp ta hề vị quân ta

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Copy, Chỉnh sửa



Đại ý: Nàng lo sợ nhan sắc chóng tàn trong lúc chưa tái ngộ chồng.

XIII

君不見野外雙鴛鴦

Quân bất kiến dã ngoại song uyên ương

甘心不忍兩分張

Cam tâm bất nhẫn lưỡng phân trương

又不見樑間雙燕燕

Hựu bất kiến lương giang song yền yền

白首何曾忘眷戀

Bạch thủ hà từng vong quyến luyến

鵲鵲也無情

Kiên kiên dã vô tình

比翼相隨過一生

Tỷ dực tương tùy quá nhất sinh

蛩蛩也無知

Cùng cùng dã vô tri

並驅到老不相違

Tịnh khu đảo lão bất tương vi

路柳曾傳連理處

Lộ liễu từng truyền liên lý xứ

池蓮亦有並頭時

Trì liên diệc hữu tịnh đầu thời

負鰲兮驅驢

Phụ quyết hề cự hư

抱蘿兮菟絲

Bảo la hề thố ty

何人生之相違

Hà nhân sinh chi tương vi

嗟物類之如斯

Ta vật loại chi như tư

安得在天為比翼鳥

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



An đắc tại thiên vi tỷ dục điều

在地為連理枝

Tại địa vi liên lý chi

寧甘死相見

Ninh cam tử tương kiến

不忍生相離

Bất nhẫn sinh tương ly

雖然死相見

Tuy nhiên tử tương kiến

曷若生相隨

Hạt nhược sinh tương tuy

安得君無老日

An đắc quân vô đáo lão nhật

妾常少年

Thiếp thường thiếu niên

願為影兮隨君邊

Nguyện vi ảnh hề tùy quân biên

君有行兮影不遠

Quân hữu hành hề ảnh bất viễn

君依光兮妾如願

Quân y quang hề thiếp như nguyện

願君許國心如丹

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Đại ý : Nàng so bì với các loài có đôi có bạn trong trời đất, tự hỏi sao nàng phải lẻ loi. Nhưng rồi nàng hồi tâm vì nghĩ chồng đang thi hành nghĩa vụ nam nhi trong thời ly loạn. Rồi nàng nguyện làm tròn bổn phận và giữ vẹn lòng chờ chàng trở về.

XIV

Nguyện quân hứa quốc tâm như đan

願君庇民身如鐵

Nguyện quân tỳ dân thân như thiết

饑來吞下月氏頭

Cơ lai thôn hạ Nhục Chi đầu

渴來飲下單于血

Khát lai ẩm hạ Thiên Vu huyết

何幸期門鋒刃中

Hà hạnh Kỳ môn phong nhĩn trung

老天著意護英雄

Lão thiên trước ý hộ anh hùng

護英雄百戰功

Hộ anh hùng bách chiến công

長驅駟馬靜關東

Trường khu tứ mã tịnh Quan Đông

關東關北休傳箭

Quan Đông Quan Bắc hưu truyền tiễn

山尾山頭早掛弓

Sơn vĩ sơn đầu tảo quải cung

捷色旌旗辭塞月

Tiếp sắc tinh kỳ từ tái nguyệt

凱歌將士背邊風

Khải ca tướng sĩ bối biên phong

勒詩兮燕然石

Lặc thi hề Yên Nhiên thạch

獻馘兮未央宮

Hiển quốc hề Vĩ Ương cung

未央宮兮向天朝

Vĩ Ương cung hề hướng thiên triều

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



挽銀河兮洗刀弓

Vãn Ngân hà hề tẩy đao cung

詞人刪下平淮頌

Từ nhân san hạ Bình Hoài Tụng

樂府歌傳入漢謠

Nhạc phủ ca truyền nhập Hán dao

凌煙閣兮秦叔寶

Lăng Yên các hề Tần Thúc Bửu

麒麟台兮霍嫖姚

Kỳ Lân đài hề Hoắc Phiêu Diêu

天長地久茅苴券

Thiên trường địa cửu mao thư khoán

子蔭妻封爵祿標

Tử âm thê phong tước lộc tiêu

有愁兮此日

Hữu sầu hề thử nhật

得意兮來時

Đắc ý hề lai thời

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Đại ý : Nàng đem điều chính nghĩa thăm khuyên chồng, mong chàng hãy gắng sức giúp nước cứu dân, và cầu mong cho chàng chiến thắng khai hoàn.

XV

妾非蘇家癡心婦

Thiếp phi Tô gia si tâm phụ

君亦洛陽好男兒

Quân diệc Lạc dương hảo nam nhi

歸來倘佩黃金印

Quy lai thảng bội hoàng kim ấn

肯學當年不下機

Khả học đương niên bất há ky

願為君兮解征衣

Nguyện vì quân hề giải chinh y

願為君兮捧霞卮

Nguyện vì quân hề bồng hà chi

為君梳櫛雲鬢髻

Vì quân sơ trát vân hoàn kế

為君粧點玉臙脂

Vì quân trang điểm ngọc yên chi

取君看兮舊淚帕

Thủ quân khan hề cựu lệ phạ

訴君聽兮舊情詞

Tổ quân thính hề cựu tình từ

舊情詞兮換新聯

Cựu tình từ hề hoán tân liên

語新話舊兮酒杯前

Ngữ tân thoại cựu hề tửu bôi tiền

淺斟兮慢慢

Thiễn châm hề mạn mạn

底唱兮連連

Đê xướng hề liên liên

斟不斟兮蒲城釀

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Copy, Chỉnh sửa



Châm bắt châm hề Bô thành nhượng

唱不唱兮紫騮篇

Xướng bắt xướng hề Từ lưu thiên

願斟九醞兮唱雙聯

Nguyện châm cửu uân hề xướng song liên

與君整頓兮舊姻緣

Dữ quân chỉnh đốn hề cựu nhân duyên

交頸成雙到老天

Giao kinh thành song đáo lão thiên

償了功名離別債

Thường liễu công danh ly biệt trái

相憐相守太平年

Tương liên tương thủ thái bình niên

太平年願君止戈置

Thái bình niên nguyện quân chỉ qua tr

若然此別妾何淚

Nhược nhiên thử biệt thiếp hà lệ

將會之期將寄言

Tương hội chi kỳ tương ký ngôn

嗟乎丈夫當如是

Ta hồ trượng phu đương như thị.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Đại ý : Chinh phụ mơ ước chồng chiến thắng khải hoàn, chiến công hiển hách, quyền cao lộc cả, gia đình đoàn tụ, vui hưởng cảnh thái bình trọn đời.

BẢN DIỄN NÔM

I. Thiên Địa Phong Trần

1. Thuở trời đất nổi cơn gió bụi,
Khách má hồng nhiều nỗi truân chuyên.
Xanh kia thăm thẳm tầng trên,
Vì ai gây dựng cho nên nỗi này.

5. Trống Trường Thành lung lay bóng nguyệt,
Khói Cam Tuyền mờ mịt thức mây.
Chín tầng gương báu trao tay,
Nửa đêm truyền hịch định ngày xuất chinh.
Nước thanh bình ba trăm năm cũ.

10. Áo nhung trao quan vũ từ đây.
Sứ trời sớm giục đường mây,
Phép công là trọng, niềm tây sá nào.
Đường giong ruổi lưng đeo cung tiễn,
Buổi tiễn đưa lòng bận thê noa.

15. Bóng cờ tiếng trống xa xa,
Sầu lên ngọn ải, oán ra cửa phòng.
Chàng tuổi trẻ vốn giòng hào kiệt,
Xếp bút nghiên theo việc đao cung.
Thành liên mong tiến bộ rông,

20. Thước gươm đã quyết chẳng dung giặc trời.
Chí làm trai dặm nghìn da ngựa,
Gieo Thái Sơn nhẹ tựa hồng mao.
Giã nhà đeo bức chiến bào,

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Thét roi cầu Vĩ, ào ào gió thu.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



II. Quyển Luyến Lúc Chia Tay

25. Ngoài đầu cầu nước trong như lọc,
Đường bên cầu cỏ mọc còn non.
Đưa chàng lòng dằng dặc buồn,
Bộ khôn bằng ngựa, thủy khôn bằng thuyền.
Nước có chảy mà phiền chẳng rửa,

30. Cỏ có thơm mà dạ chẳng khuây.
Nhủ rồi nhủ lại cầm tay,
Bước đi một bước dây dây lại dừng.
Lòng thiếp tựa bóng trăng theo dõi,
Dạ chàng xa tìm cội Thiên San.

35. Múa gươm rượu tiễn chưa tàn,
Chỉ ngang ngọn giáo vào ngàn hang b
Săn Lâu Lan, rằng theo Giới Tử,
Tới Man Khê, bàn sự Phục Ba.
Áo chàng đồ tựa ráng pha,

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



40. Ngựa chàng sắc trắng như là tuyết in.
Tiếng nhạc ngựa lần chen tiếng trống,
Giáp mặt rồi phút bỗng chia tay.
Hạ Lương chia rẽ đường này,
Bên đường, trông bóng cò bay ngùi ngùi.

45. Quân trước đã gần ngoài doanh Liễu,
Kỵ sau còn khuất nẻo Tràng Dương.
Quân đưa chàng ruổi lên đường,
Liễu dương biết thiếp đoạn trường này chẳng.
Tiếng địch thổi nghe chùng đồng vọng,

50. Hàng cò bay trong bóng phát phơ.

Dấu chàng theo lớp mây đưa,
Thiếp nhìn rặng núi ngẩn ngơ nổi nhà.
Chàng thì đi cõi xa mưa gió,
Thiếp thì về buồng cũ gói chăn.

55. Đoái trông theo đã cách ngăn,
Tuôn màu mây biếc, trải ngàn núi xanh.
Chốn Hàm Dương chàng còn ngoảnh lại,
Bến Tiêu Tương thiếp hãy trông sang.
Khói Tiêu Tương cách Hàm Dương,

60. Cây Hàm Dương cách Tiêu Tương mấy trùng.
Cùng trông lại mà cùng chẳng thấy,
Thấy xanh xanh những mấy ngàn dâu.
Ngàn dâu xanh ngắt một màu,
Lòng chàng ý thiếp ai sâu hơn ai.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



III. Lo Âu Cho Người Đi Chinh Chiến

65. Chàng từ đi vào nơi gió cát,
Đêm trăng này nghỉ mát phương nao.
Xưa nay chiến địa đường bao,
Nội không muôn dặm xiết bao dãi dàu.
Hơi gió lạnh, người rầu mặt dạn,

70. Dòng nước sâu, ngựa nản chân bon.
Ôm yên gói trống đã chôn,
Nằm vùng cát trắng, ngủ còn rêu xanh.
Nay Hán xuống Bạch Thành đóng lại,
Mai Hồ vào Thanh Hải dòm qua.

75. Hình khe, thế núi gần xa,
Dứt thôi lại nổi, thấp đà lại cao.
Sương đầu núi buổi chiều như giội,
Nước lòng khe nẻo suối còn sâu.
Thương người áo giáp bấy lâu,

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Copy, Chỉnh sửa



80. Lòng quê qua đó mặt sầu chẳng khuây.
Trên trướng gắm thêu hay chăng nhẽ,
Mặt chinh phu ai vẽ cho nên.
Tưởng chàng giống ruồi mấy niên,
Chẳng nơi hãn hải thì miền Tiêu Quan.

85. Đã trắc trở đòi ngàn xà hồ,
Lại lạnh lùng những chỗ sương phong.
Lên cao trông thức mây lồng,
Lòng nào là chẳng động lòng bi thương!
Chàng từ sang Đông Nam khơi nẻo,

90. Biết nay chàng tiến thảo nơi đâu.

Những người chinh chiến bấy lâu,
Nhẹ xem tính mệnh như màu cỏ cây.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



IV. Phận Trai Rong Ruổi Chiến Trường

Nức hơi mạnh, ơn dày từ trước,
Trải chôn nghèo, tuổi được bao nhiêu.

95. Non Kỳ quanh quẽ trắng treo,
Bến Phì gió thổi đu hiu mấy gò.
Hồn tử sĩ gió ù ù thổi,
Mặt chinh phu trắng dỗi dỗi soi.
Chinh phu tử sĩ mấy người,

100. Nào ai mặc mặt, nào ai gọi hồn.
Dấu binh lửa, nước non như cũ,
Kẻ hành nhân qua đó chạnh thương.
Phận trai già ruổi chiến trường,
Chàng Siêu tóc đã điểm sương mới về

105. Tưởng chàng trai nhiều bề nết
Ba thước gươm, một cổ nhung yên.
Xông pha gió bãi trắng ngàn,
Tên reo đầu ngựa, giáo dan mặt thành.
Áng công danh trăm đường rộn rã,

110. Những nhọc nhằn nào đã nghỉ ngơi.
Nỗi lòng biết ngỏ cùng ai,
Thiếp trong cánh cửa, chàng ngoài chân mây.
Trong cửa này đã đành phận thiếp,
Ngoài mây kia há kiếp chàng vay.

115. Những mong cá nước sum vầy,
Nào ngờ đôi ngả nước mây cách vời.
Thiếp chẳng tưởng ra người chinh phụ,
Chàng há từng học lũ vương tôn.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Cớ sao cách trở nước non,

120. Khiến người thôi sớm thì hôm những sầu.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



V. Mong Mỗi Chồng Trở Về

Khách phong lưu đương chùng niên thiếu,
Sánh nhau cùng dan díu chữ duyên.
Nữ nào đôi lứa thiếu niên,
Quan sơn để cách, hàn huyên bao đành.

125. Thuở lâm hành oanh chưa bén liễu,
Hỏi ngày về, ước nẻo quyên ca.
Nay quyên đã giục, oanh già,
Ý nhi lại gáy trước nhà lú lo.
Thuở đăng đồ, mai chưa dạn gió,

130. Hỏi ngày về, chỉ độ đào bông.
Nay đào đã quyện gió Đông,
Phù dung lại đã bên sông bơ sò.
Hẹn cùng ta: Lũng Tây nham ấy,
Sớm đã trông, nào thấy hơi tăm.

135. Ngập ngừng, lá rụng cành trâm,
Thôn trưa nghe dậy tiếng cầm lao xao.
Hẹn nơi nao, Hán Dương cầu nọ,
Chiều lại tìm, nào thấy tiêu hao?
Ngập ngừng gió thổi chéo bào,

140. Bãi hôm tuôn đầy nước trào mênh mông.
Tin thường lại, người không thấy lại,
Gốc hoa tàn đã trải rêu xanh.
Rêu xanh mấy lớp chung quanh,
Sân đi một bước, trăm tình ngẩn ngơ.

145. Thư thường tới, người không thấy tới,
Bức rèm thưa lặn dải bóng dương.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Bóng dương mấy buổi xuyên ngang,
Lời sao mười hẹn, chín thường đơn sai.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



VI. Cha Mẹ Mong Con, Vợ Mong Chồng

Thử tính lại diễn khơi ngày ấy,

150. Tiền sen này đã nẩy là ba.

Xót người lần lửa ải xa,

Xót người nương chốn hoàng hoa dậm dài.

Tình gia thất nào ai chẳng có,

Kìa lão thân khuê phụ nhớ thương.

155. Mẹ già phơ phất mái sương,

Con thơ măng sữa, và đương phù trì.

Lòng lão thân buồn khi tựa cửa,

Miệng hài nhi chờ bữa mớm cơm.

Ngọt bùi thiệp đã hiếu nam,

160. Dạy con đèn sách thiệp làm phụ

Nay một thân nuôi già dạy trẻ,

Nỗi quan hoài mang mẽ biết bao!

Nhớ chàng trải mấy sương sao,

Xuân từng đôi mới, Đông nào còn dư.

165. Kể năm đã ba tư cách diễn,

Môi sâu thêm nghìn vạn ngổn ngang.

Ước gì gần gũi tác gang,

Giải niềm cay đắng để chàng tỏ hay.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



VII. Nỗi Cô Đơn Khi Chồng Vắng Nhà

Thoa cung Hán thưởng ngày xuất giá,

170. Gương lầu Tần dấu đã soi chung.

Cậy ai mà gửi tới cùng,

Đề chàng thấu hết tâm lòng tương tư.

Nhẫn đeo tay mọi khi ngắm nghía,

Ngọc cài đầu thưởng bé vui chơi.

175. Cậy ai mà gửi tới nơi,

Đề chàng trân trọng dấu người tương thân.

Trải mấy Xuân, tin đi tin lại,

Tới Xuân này tin hãy vắng không.

Thấy nhận, luống tưởng thư phong,

180. Nghe hơi sương, sấm áo bông sã

Gió Tây nổi không đường hồng tiện,

Xót cõi ngoài tuyết quyện mưa sa.

Màn mưa trướng tuyết xông pha,

Nghĩ thêm lạnh lẽo kẻ ra cõi ngoài.

185. Đề chữ gấm, phong thôi lại mở,

Gieo bó tiền tin dờ còn ngờ.

Trời hôm tựa bóng ngẩn ngơ,

Trăng khuya nương gối bờ phờ tóc mai.

Há như ai, hôn say bóng lẫn,

190. Bồng thơ thơ thẩn thẩn như không.

Trâm cài, xiêm thắt thẹn thùng,

Lệch làn tóc rối, lỏng vòng lưng eo.

Dạo hiên vắng thăm gieo từng bước,

Ngồi rèm thưa rủ thác đòi phen.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



195. Ngoài rèm thước chẳng mách tin,
Trong rèm dường đã có đèn biết chăng?
Đèn có biết, dường bằng chẳng biết,
Lòng thiếp riêng bi thiết mà thôi.
Buồn rầu nói chẳng nên lời,

200. Hoa đèn kia với bóng người khá thương!

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



VIII. Nhớ Nhung Người Ở Phương Xa

Gà eo óc gáy sương năm trống,
Hoè phát phơ rủ bóng bốn bên.
Khắc giờ đằng đẵng như niên,
Mối sầu dằng dặc tựa miền bể xa.

205. Hương gương đốt, hồn đà mê mải,
Gương gương soi, lệ lại chứa chan.
Sắt cầm gương gãy ngón đàn,
Dây uyên kinh đứt, phím loan ngại chùng.

210. Nghìn vàng xin gửi đến non Yên.
Non Yên dù chẳng tới miền,
Nhớ chàng thăm thẳm đường lên bằng
Trời thăm thẳm xa vời khôn thấu,
Nỗi nhớ chàng đau đáu nào xong.

215. Cảnh buồn người thiết tha lòng,
Cảnh cây sương đượm, tiếng trùng mưa phun.
Sương như búa bổ mòn gốc liễu,
Mưa dường cửa xẻ héo cảnh ngô.
Giọt sương phủ bụi chim gù,

220. Sâu tường kêu vắng, chuông chùa nện khơi.
Vài tiếng đế nguyệt soi trước ốc,
Một hàng tiêu gió thốc ngoài hiên.
Lá màn lay ngọn gió xuyên,
Bóng hoa theo bóng nguyệt lên trước rèm.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



IX. Tũ Thân Nghĩ Đến Phận Mình

225. Hoa giải nguyệt, nguyệt in một tấm,
Nguyệt lồng hoa, hoa thắm từng bông.
Nguyệt hoa, hoa nguyệt trùng trùng,
Trước hoa, dưới nguyệt, trong lòng xiết đau.
Đâu xiết kể, muôn sầu nghìn năo,

230. Từ nữ công, phụ xảo đều nguôi.
Biếng cầm kim, biếng đưa thoi,
Oanh đôi thẹn dột, bướm đôi ngại thua.
Mặt biếng tô, miệng càng biếng nói,
Sớm lại chiều, dòi dỗi nương song.

235. Nương song lưỡng ngán ngơ lòn
Vắng chàng điểm phấn trang hồng với
Biếng trang điểm, lòng người sầu tủi,
Xót nỗi chàng, ngoài cõi Giang Lăng.
Khác gì ả Chức, chị Hằng,

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



240. Bền Ngân sùi sụt, cung trăng chốc mòn.
Sầu ôm nặng, hãy chồng làm gối,
Buồn chứa đầy, hãy thổi làm cơm.
Mượn hoa, mượn rượu giải buồn,
Sầu làm rượu nhạt, mượn làm hoa ôi.

X. Mơ Gặp Được Chồng

245. Gõ sanh ngọc mấy hồi không tiếng,
Ôm đàn tranh mấy phím rời tay.
Xót người hành dịch bấy nay,
Dặm xa mong mỏi hết đây lại vơi.
Ca duyên ghẹo, làm rơi nước mắt,

250. Trống tiêu khua, như rút buồng gan.
Võ vàng đổi khác dung nhan,
Khuê ly mới biết tân toan đường này.
Ném chua cay tấm lòng mới tỏ,
Chua cay này, há có vì ai.

255. Vì chàng lệ thiếp nhỏ đôi,
Vì chàng thân thiếp lẻ loi một bề.
Thân thiếp chẳng gần kề dưới trướng,
Lệ thiếp nào chút vương bên khăn.
Duy còn hồn mộng được gần,

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



260. Đêm đêm thường đến Giang Tân tìm người.
Tìm chàng thuở Dương Đài lối cũ,
Gặp chàng nơi Tương phố bến xưa.
Sum vầy mấy lúc tình cờ,
Chẳng qua trên gởi một giờ mộng Xuân.

XI. Tiếc Rẻ Khi Tỉnh Mộng

265. Giận thiếp thân lại không bằng mộng,
Được gần chàng bên Lũng, thành Quan.
Khi mơ những tiếc khi tàn,
Tình trong giấc mộng, muôn vàn cũng không!
Duy có một tấm lòng chẳng dứt,

270. Vốn theo chàng giờ khắc nào nguôi.
Lòng theo nhưng chưa thấy người,
Lên cao mấy lúc trông vời bánh xe
Trông bến Nam, bãi che mặt nước,
Cỏ biếc um, dâu mướt ngàn xanh.

275. Nhà thôn mấy xóm chông chênh
Một đàn cò đậu trước ghềnh chiều hôm
Trông đường Bắc, đôi chòm quán khá
Mây rà cây xanh ngắt núi non.
Lúa thành thoi thóp bên cồn,

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Copy, Chỉnh sửa



280. Nghe thôi ngọc dịch véo von bên lầu.
Non Đông thấy lá hầu chắt đông,
Trĩ xập xoè, mai cũng bẻ bai.
Khói mù nghi ngút ngàn khơi,
Con chim bạt gió lạc loài kêu thương.

XII. Nỗi Lòng Người Chinh Phụ

285. Lũng Tây thấy nước đường uốn khúc,
Nhạn liệng không, sóng giục thuyền câu.
Ngàn thông chen chúc chòm lau,
Cách duênh thấp thoáng người đầu đi về.
Trông bốn bề chân trời mặt đất,

290. Lên xuống lâu thăm thoát đòi phen.
Lớp mây ngừng mắt ngại nhìn,
Biết đâu chinh chiến là miền Ngọc Quan.
Gậy rút đất dễ khôn học chước,
Khăn gieo cầu nào được thấy tiên.

295. Lòng này hóa đá cũng nên,
E không lệ ngọc mà lên trông lâu.
Lúc ngoảnh lại ngấm màu dương liễu,
Thà khuyên chàng đừng chịu tước pho
Chẳng hay muôn dặm ruồi giông,

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



300. Lòng chàng có cũng như lòng thiếp chẳng.
Lòng chàng ví cũng bằng như thế,
Lòng thiếp đâu dám nghĩ gần xa.
Hương dương lòng thiếp như hoa,
Lòng chàng lẫn thẩn e tà bóng dương.

305. Bóng dương để hoa vàng chẳng đoái,
Hoa để vàng bởi tại bóng dương.
Hoa vàng hoa rụng quanh tường,
Trải xem hoa rụng đêm sương mấy lần.

XIII. Mỗi Mòn Chờ Chờ

Chồi lan nọ trước sân đã hái,

310. Ngọn tần kia bên bãi đưa hương.
Sửa xiêm đạo bước tiền đường,
Ngửa trông xem vẽ thiên chương thần thờ.
Bóng Ngân Hà khi mờ khi tỏ,
Độ Khuê triền buổi có buổi không.

315. Thức mây đòi lúc nhật nồng,
Chuôi sao Bắc Đẩu thôi Đông lại Đoài.
Mặt trăng tỏ thường soi bên gối,
Bùng mắt trông sương gợi cảnh ngô.
Lạnh lòng thay bấy chiều thu,

320. Gió may hiu hắt trên đầu tường
Một năm một nhật mùi son phấn,
Trượng phu còn thơ thần miền khơi.
Xưa sao hình ảnh chẳng rời,
Bây giờ nở để cách vời Sầm Thương.

325. Chàng ruỗi ngựa dặm trường mây phủ,
Thiếp dạo hải lâu cũ rêu in.
Gió Xuân ngày một vắng tin,
Khá thương lỡ hết mấy phen lương thi.
Xây nhớ khi cảnh Diêu đồa Ngụy,

330. Trước gió xuân vàng tía sánh nhau.
Nọ thì ả Chức chàng Ngưu,
Tối trăng thu lại bắc cầu sang sông.
Thương một kẻ phòng không luống giữ,
Thời tiết lạnh lắm lỡ đòi nhau.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



335. Thoi đưa ngày tháng ruổi mau,
Người đời thấm thoát qua màu xuân xanh.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



XIV. Nhan Sắc Phai Tàn Vì Sầu Nhớ

Xuân thu dễ giận quanh ở dạ,
Hợp ly đành buồn quá khi vui.
Oán sầu nhiều nỗi toi bời,

340. Vóc bỏ liều dễ ép nài chiều xuân.
Kia Văn Quân mỹ miều thuở trước,
E đến khi đầu bạc mà thương.
Mặt hoa nọ gã Phan Lang,
Sợ khi mái tóc pha sương cũng ngừng.

345. Nghĩ nhan sắc đương chừng hoa nở,
Tiếc quang âm lần lửa gieo qua.
Nghĩ mệnh bạc, tiếc niên hoa,
Gái tơ mấy chốc xảy ra nạ dòng.
Gác nguyệt nọ mơ màng vẽ mặt,

350. Lầu hoa kia phảng phát hơi hương
Trách trời sao để lỡ làng,
Thiếp rầu thiếp lại rầu chàng chẳng quên.
Chàng chẳng thấy chim uyên ở nội,
Cũng dập diu, chẳng vội phân trương.

355. Chẳng xem chim yến trên rường,
Bạc đầu không nở đôi đường rẽ nhau.
Kia loài sâu đôi đầu cùng sánh,
Nọ loài chim chấp cánh cùng bay.
Liều, sen là thức cỏ cây,

360. Đôi hoa cùng sánh, đôi dây cùng liền.
Ấy loài vật tình duyên còn thế,
Sao kiếp người nữ để đây đây?

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Thiếp xin muôn kiếp sau này,
Như chim liền cánh, như cây liền cành.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



XV. Mơ Tưởng Ngày Chồng Thắng Trận Trở Về

365. Đành muôn kiếp chữ tình đã vậy,
Theo kiếp này hơn thấy kiếp sau.
Thiếp xin chàng chớ bạc đầu,
Thiếp thì giữ mãi lấy màu trẻ trung.
Xin làm bóng theo cùng chàng vậy,

370. Chàng đi đâu cũng thấy thiếp bên.
Chàng nương vầng nhật, thiếp nương nguyên,
Mọi bề trung hiếu thiếp xin vẹn tròn.
Lòng hứa quốc tựa son ngăn ngắt,
Sức tỵ dân dường sắt tri tri.

375. Máu Thuyền Vu, quốc Nhục Chi
Ấy thì bữa uống, ấy thì bữa ăn.
Mũi dòng vác đòi lần hăm hờ,
Đã lòng trời gìn giữ người trung.
Hộ chàng trăm trận nên công,

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



380. Buông tên ải Bắc, treo cung non Đoài.
Bóng kỳ xí giả ngoài quan ải,
Tiếng khải ca trở lại Thần Kinh.
Đình non khắc đá đề danh,
Triều thiên vào trước cung đình dâng công.

385. Nước duênh Hán việc dòng rửa sạch,
Khúc nhạc từ réo rất lòng khen.
Tài so Tần, Hoắc vẹn tuyền,
Tên ghi gác Khôi, tượng truyền đài Lân.
Nền huân tướng đại cân rạng vẻ,

390. Chữ đồng hưu bia đề nghìn đông.

Ôn trên tử âm thể phong,

Hiện vinh thiếp cũng đượm chung hương trời.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa



Đặng Trần Côn

Chinh Phụ Ngâm

Diễn Nôm : Đoàn Thị Điểm

XVI. Mơ Tưởng Đang Đối Thoại Với Chồng

Thiếp chẳng đại như người Tô phụ,
Chàng hẳn không kém lũ Lạc Dương.

395. Khi về chẳng quả ấn vàng,
Trên khung cử dấm dây duồng làm cao.
Xin vì chàng xếp bào cỡi giáp,
Xin vì chàng giữ lớp phong sương.
Vì chàng tay chúc chén vàng,

400. Vì chàng điểm phấn đeo hương
Giở khăn lệ, chàng trông từng tấm,
Đọc thơ sầu, chàng thăm từng câu.
Câu vui đối với câu sầu,
Rượu khà cùng kẻ trước sau mọi lời.

405. Sẽ rót voi lần lần từng chén,
Sẽ ca dần ren rén đòi liên.
Liên ngâm đối ẩm đòi phen,
Cùng chàng lại kết mối duyên đến già.
Cho bỏ lúc xa sầu, cách nhớ,

410. Giữ gìn nhau vui thưở thanh bình.
Ngâm nga mong gửi chữ tình,
Đường này âu hẳn tài lãnh trượng phu.

Quét mã QR
Để tải File Gốc
File Coppy, Chỉnh sửa

